

Tweede Kamer der Staten Generaal
Vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Referentie: 10/00335

Behandeld door: dhr. mr. M. Bockting (m.bockting@mdflevoland.nl)
dhr. mr. A.J. Moerman (a.moerman@rijnstad.nl)

Betreft: bijstand voor te betalen belastingaanslag

Utrecht, 31 maart 2010

Geachte leden,

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) heeft per brief d.d. 29 september 2009 aandacht gevraagd voor de gevolgen van het verstrekken van bijstand voor te betalen belastingaanslagen (zie bijlage).¹ In de kern komt het probleem er op neer dat de sociale dienst in bepaalde situaties de belastingaanslag van hun klanten moet betalen. Deze betaling moet in de vorm van algemene bijstand gebeuren, met het gevolg dat dit bij de berekening van de loonheffing wordt betrokken. Dit leidt tot een hoger fiscaal inkomen met allerlei negatieve gevolgen voor inkomensafhankelijke regelingen. De oplossing is eenvoudig. Zorg er voor dat de belastingaanslag met bijzondere bijstand mag worden betaald, dat is namelijk niet fiscaal belast.

Naar aanleiding van onze brief is een overleg georganiseerd met vertegenwoordiging van de ministeries Sociale Zaken, Financiën, verschillende gemeenten en Divosa. Uit dit overleg bleek dat de problematiek in het gehele werkveld wordt herkend. De deelnemers aan dit overleg waren het ook snel over mogelijke oplossingen eens. Het idee was een tweeledig oplossing:

- Zorg dat de sociale diensten goed op de hoogte zijn van de fiscale regels, zodat het ontstaan van te betalen belastingaanslagen in omvang beperkt blijft. Een handreiking over dit onderwerp kan hiertoe bijdragen.
- Zorg er voor dat sociale diensten bevoegd zijn om bijzondere bijstand voor te betalen belastingaanslagen te verstrekken in plaats van algemene bijstand. Dit voorkomt veel ellende met het terugbetalen van toeslagen en dit voorkomt veel correctiewerk door diverse organisaties.

¹ [Brief aan staatssecretaris De Jager en staatssecretaris Klijnsma, d.d. 29 september 2009](#)

De verbazing was dan ook groot toen bleek dat staatssecretaris Klijnsma deze tweede oplossing niet heeft overgenomen (zie bijlage).² Zij geeft hiervoor twee argumenten, waarop wij hieronder zullen reageren:

1. De negatieve effecten die samenhangen met de verhoging van het fiscaal loon kunnen verholpen worden. Bij huurtoeslag kan een beroep op de hardheidsclausule gedaan worden en voor negatieve effecten op de overige toeslagen kan bijzondere bijstand worden verstrekt.

Reactie LOSR:

Voor de meeste negatieve effecten zijn oplossingen voorhanden. Probleem is echter dat het om zeer complexe regels gaat waar de gemiddelde burger niet van op de hoogte is, wat dus ook tot 'niet-gebruik' leidt. Bovendien is het veel werk om alle negatieve gevolgen te corrigeren. Dit brengt hoge apparaatkosten met zich. Zeker in tijden waarin bezuinigd moet worden zou hier toch aandacht voor moeten zijn.

Overigens is het nog van belang om hier te vermelden dat als het aan het kabinet ligt, de mogelijkheid om bij huurtoeslag een beroep op de hardheidsclausule te doen, wordt geschrapt.³ De meeste sociale diensten zijn bereid om bijzondere bijstand te verstrekken voor terug te betalen toeslagen als gevolg van het betalen van een belastingaanslag. Strikt genomen betreft het hier bijzondere bijstand voor schulden en dat is niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft hier al diverse uitspraken over gedaan.⁴ Dus het is ook mogelijk dat de gemeente zich op het standpunt stelt om geen bijzondere bijstand te verstrekken voor terug te betalen toeslagen. Bijzondere bijstand voor toeslagen is zeker geen afdwingbaar recht.

2. De complexiteit is inherent aan het feit dat het moment van uitbetaling bepalend is tot welk jaar de inkomsten worden gerekend (kasstelsel). Dit geldt niet alleen specifiek voor bijstandsgerechtigden, maar voor elke burger. Ik vind het daarom niet passend verdergaande uitzonderingen in de wet en regelgeving aan te brengen voor bijstandsgerechtigden.

Reactie LOSR:

Mensen met een bijstandsuitkering zijn niet op één lijn te zetten met andere burgers, zoals de staatssecretaris doet:

- De heffingskorting voorlopige teruggaaf wordt namelijk in mindering gebracht op de ontvangen bijstandsuitkering. Mensen zijn er dus netto niet beter van geworden.
- Door een te betalen belastingaanslag komt men achteraf onder bijstandsniveau terecht.
- Deze problematiek hangt samen met de unieke situatie dat de bijstandsuitkering een netto-bruto-uitkering is, in plaats van een bruto-netto-uitkering.

Onderhavige problematiek geldt derhalve dermate specifiek voor bijstandsgerechtigden dat met een afwijkend regiem andere burgers niet tekort wordt gedaan.

Juist in tijden van bezuinigingen zouden wij verwachten dat ons voorstel tot vereenvoudiging overgenomen wordt. Door het verstrekken van bijzondere bijstand mogelijk te maken, wordt voor alle sociale diensten in Nederland, de Belastingdienst/Toeslagen en andere uitvoeringsorganisaties het werk eenvoudiger. Veel uitvoeringskosten kunnen bespaard worden.

Voor de burger betekent deze vereenvoudiging dat ze niet om correctie hoeft te verzoeken vanwege terug te betalen inkomensafhankelijke regelingen.

² [Brief van staatssecretaris Klijnsma d.d.15 februari 2010](#)

³ [Kamerstukken II 2009-2010, 31580, nr. 3, p. 4.](#)

⁴ CRvB 01 juli 2008, [LJN:BD6841](#) en CRvB 28 april 2009, [LJN:BI3467](#)

Middels deze brief willen wij u verzoeken de staatssecretaris ertoe te bewegen alsnog de eenvoudige oplossing 'bijzondere bijstand verstrekken' mogelijk te maken.

Met vriendelijke groeten,

Saskia Noorman - den Uyl
Voorzitter LOSR

André Moerman
Voorzitter signaleringscommissie LOSR

Bijlagen:

- Brief aan staatssecretaris De Jager en Klijnsma, d.d. 29 september 2009
- Reactie staatssecretaris Klijnsma, d.d. 15 februari 2010

I.a.a: minister Mr. Donner, ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid